

1 лютого 2026 року набрав чинності Закон України «Про академічну доброчесність», який закріплює академічну доброчесність як обов'язкову основу якісної освіти та наукової діяльності. Документ визначає чіткі правила, принципи та відповідальність для всіх учасників освітнього процесу.

Відповідно до Закону, академічна доброчесність - сукупність цінностей, принципів і правил, якими повинні керуватися суб'єкти академічної діяльності під час навчальної, наукової та творчої діяльності.

До суб'єктів академічної діяльності належать:

- педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники;
- здобувачі освіти та вступники;
- учасники й організатори конкурсів;

- експерти у сфері освіти і науки;
- суб'єкти освітньої та наукової діяльності.

Академічна доброчесність є важливою умовою забезпечення якісної освіти, довіри до результатів навчання та наукових досягнень, а також формування поваги до честі й гідності людини.

Основні цінності академічної доброчесності
Базові цінності, на яких ґрунтується академічна доброчесність:

- ✓ чесність у навчальній та науковій діяльності;
- ✓ довіра до результатів праці інших;
- ✓ повага до честі, гідності та інтелектуальної власності;
- ✓ справедливість і неупередженість;
- ✓ відповідальність за результати власної діяльності;
- ✓ стійкість у дотриманні принципів доброчесності;
- ✓ рішучість у формуванні культури академічної доброчесності.

🔍 Система забезпечення академічної доброчесності

У закладах освіти має діяти система забезпечення академічної доброчесності, яка передбачає:

внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;

вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів і навчальних робіт з урахуванням принципів доброчесності;

заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності в освітньому середовищі;

порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів і осіб, які здійснюють контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності;

процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, що включає:

- гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу;
- порядок прийняття рішень щодо застосування заходів реагування;
- можливість оскарження прийнятих рішень.

Обов'язки учасників освітнього процесу
Формування культури академічної доброчесності у закладах освіти покладається на керівників та педагогічних працівників.

Керівники закладів освіти зобов'язані:

- забезпечувати функціонування системи академічної доброчесності у закладі освіти;
- розробляти та оновлювати внутрішні документи з питань академічної доброчесності;
- організовувати інформаційні та просвітницькі заходи;
- забезпечувати розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності та прийняття відповідних рішень.

Педагогічні працівники повинні:

- будувати освітній процес на достовірних і науково обґрунтованих даних;
- чітко визначати вимоги до навчальних завдань та критерії оцінювання;
- об'єктивно оцінювати результати навчання;
- власним прикладом формувати у здобувачів освіти культуру академічної доброчесності.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати навчальні завдання самостійно (якщо інше не передбачено умовами);
- зазначати джерела використаної інформації;
- дотримуватися правил використання власних раніше створених робіт.

Батьки або законні представники повинні сприяти формуванню у дітей розуміння важливості дотримання принципів академічної доброчесності.

Академічна доброчесність і система якості освіти

Дотримання принципів академічної доброчесності є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Заклади освіти повинні мати внутрішню політику та процедури, які регулюють питання її забезпечення, запобігання порушенням та порядок реагування на них.

У разі порушення академічної доброчесності керівником закладу освіти будь-яка особа може подати відповідні матеріали до територіального органу Державної служби якості освіти України.

Закон України «Про академічну доброчесність» вводиться в дію 31 липня 2026 року, тобто через шість місяців після його опублікування. До цього часу Уряд має привести нормативно-правові акти у відповідність до нових вимог законодавства.

Важливо пам'ятати

Академічна доброчесність є невід'ємною складовою сучасної системи освіти та основою формування довіри до результатів навчання і наукової діяльності.

Її дотримання сприяє створенню чесного, відкритого та відповідального освітнього середовища.

☐ Формування культури академічної доброчесності — це спільна відповідальність керівників закладів освіти, педагогів, здобувачів освіти та батьків.

Саме вона забезпечує якість освіти, довіру до результатів навчання та розвиток відповідальної академічної спільноти.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>